

staande regeling in bepaalde gevallen en onder bepaalde voorwaarden dient ontnomen te worden, als volgt gewijzigd:

a. Ipv. Indonesië wordt gelezen: Nieuw-Guinea.

b. Aan art. 1, lid 2, wordt de volgende zin toegevoegd:

Onder gewichtige redenen als bedoeld in art. 1603 v van het Burgerlijk Wetboek wordt voor de toepassing van deze ord. niet verstaan een verbetering in de vermogenstoestand van de arbeider.

c. Art. 8 wordt gelezen:

8. (1) Van de bepalingen van de regeling afwijkende bedingen kunnen slechts gemaakt worden onder voorbehoud van nadere goedkeuring door de Gouverneur.

(2) Zodanige bedingen moeten schriftelijk worden aangegaan onder vermelding van het ingevolge lid 1 te maken voorbehoud.

(3) Zodanige bedingen zijn van rechtswege nietig:

a) indien binnen drie maanden na het sluiten van de arbeidsovereenkomst geen verzoek om goedkeuring is ingediend,

b) indien de goedkeuring niet wordt verleend.

(4) Indien de partij, op wier verzoek de goedkeuring is verleend, niet binnen drie maanden na de verlening haar wederpartij van de genomen beslissing bij aangetekend schrijven in kennis stelt, wordt de goedkeuring geacht niet te zijn verleend.

d. In art. 9 wordt ipv.: residentierechter(s) gelezen: landrechter(s).

AANVULLENDE PLANTERSREGELING.

(KB. van 17 Jan. 1938, Ned. S. 38-940.) S. 38-98 jo. 136.

(iuv. 1 Juli 1938.)

Uitvoeringsvoorschriften in S. 38-164 onder art. 1 en 3.*

Gelet op art. 89, derde lid van de Indische Staatsregeling:

Overwegende:

dat het noodzakelijk is om ter aanvulling van de voorschriften, vervat in den zevenden titel A van Boek III van het Ind. Burgerlijk Wetboek, en met gelijktijdige intrekking van de „Assistentenregeling” (I.S. 1921 No. 334, zooals dit is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij I.S. 1931 No. 366), eenige bepalingen vast te stellen voor de arbeidsovereenkomsten van bepaalde groepen van planters en daarbij bepaalde onderdeelen van de bevolkingsgroepen der Indonesiërs en der Vreemde Oosterlingen, op grond van de bij hen gebleken maatschappelijke behoeften, met de Europeanen te onderwerpen aan eenige gemeenschappelijke voorschriften van privaatrecht;

dat omtrent een hiertoe door den Gouverneur-Generaal aan den Volksraad gezonden ontwerp-ordonnantie ook bij hernieuwde behandeling op den voet van het bepaalde in het eerste lid van art. 89 der Indische Staatsregeling geen overeenstemming is verkregen;

dat het derhalve noodzakelijk is de regeling te treffen bij Algemeenen Maatregel van Bestuur; enz.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. Met intrekking van de „Assistentenregeling” (I.S. 1921 No. 334), zooals deze is gewijzigd en aangevuld, laatstelijk bij I.S. 1931 No. 366, vast te stellen de volgende bepalingen:

Art. 1. Deze ordonnantie verstaat onder:

(1) Onderneming: de onderneming van landbouw, die voldeed aan de bij of krachtens regeeringsverordening gegeven omschrijving. (S. 38-164 art. 1 * *hieronder*.)

(2) Werkgever: den eigenaar van een onderneming dan wel den persoon, die geheel zelfstandig een aan een ander toebehoorende onderneming drijft; in strafrechtelijken zin wordt ook als werkgever

beschouwd de vertegenwoordiger in Indonesië van den werkgever.

(3) Beheerder: den natuurlijke persoon, die belast is met de rechtstreeksche leiding van een onderneming.

(4) Arbeider: den beheerder eener onderneming, zoomede den-
gene, die onder den beheerder belast is met deskundige leiding of des-
kundig toezicht op den arbeid in veld, fabriek, werkplaats of kantoor.

Voor de toepassing van vorenstaande bepalingen zullen in elk geval
arbeiders, in den zooveen omschreven zin, geacht worden te zijn zij,
die zich verbonden hebben in dienst van een werkgever regelmatig arbeid
op een onderneming te verrichten in veld, fabriek, werkplaats of kantoor
tegen een geldloon van ten minste honderd gulden per maand, met uit-
zondering van mandoers, tandils, toekangs en Indonesische schrijvers.

(5) Gezin: de echtgenoot, de minderjarige wettige kinderen en
de minderjarige wettelijk erkende kinderen van den arbeider.

Bij S. 38-164 jis 40-458, 48-1 is bepaald in

Art. 1. (1) Onder „onderneming” in den zin van art. 1 sub (1) der
„Aanvullende Plantersregeling” (S. 1938 No. 98) wordt verstaan: a. een
onderneming van landbouw met een areaal van tenminste 75 hectare,
met inbegrip van de daarvan een onderdeel vormende bedrijven tot het
verwerken of vervoeren van hoofdzakelijk eigen producten.

b. (Toeg. S. 40-458.) de bedrijven tot het verwerken of vervoeren van
hoofdzakelijk eigen producten, welke een zelfstandig onderdeel van een
of meer ondernemingen van landbouw met een areaal van tenminste 75
hectare vormen.

(2) In gevallen van twijfel beslist de Directeur van Sociale Zaken.

2. Ongeacht de landaard of de bedoeling van partijen, ongeacht ook
de plaats, waar de overeenkomst is gesloten, zijn op de arbeidsovereen-
komsten tusschen werkgever en arbeiders de bepalingen van deze rege-
ling van toepassing en, voor zoover daarvan bij of krachtens deze rege-
ling niet is afgeweken, de bepalingen van den zevenden titel A van Boek
III van het Ind. Burgerlijk Wetboek.

3. (1) De arbeidsovereenkomsten met de arbeiders moeten schrif-
telijk worden opgemaakt.

(2) De akten van de onderhandsche overeenkomsten moeten in dub-
bel worden opgemaakt. De werkgever of beheerder doet dadelijk na
de totstandkoming het dubbel aan den betrokken arbeider uitreiken.

(3) De kosten der akte van overeenkomst, waaronder begrepen die
van een authentiek afschrift der notarieel aangegane overeenkomst,
hetwelk aan den arbeider moet worden uitgereikt, en andere bijkomen-
de onkosten, komen ten laste van den werkgever.

(4) (Gew. S. 47-208.) De werkgever of beheerder is verplicht van elke
arbeidsovereenkomst en van elke wijziging of beëindiging daarvan
mededeeling te doen aan de Afdeling Arbeid van het Dep. van Sociale
Zaken overeenkomstig bij regeeringsverordening vast te stellen regelen.

Bij S. 38-164 jo. 48-81 is bepaald in

Art. 2. (1) De mededeeling, bedoeld in art. 3, lid (4) der „Aanvullende
Plantersregeling”, geschiedt:

a. ten aanzien van het aangaan of wijzigen van een arbeidsovereen-
komst, onverschillig of zulks vóór of na den datum van inwerkingtreding
van de „Aanvullende Plantersregeling” heeft plaats gevonden, door toe-
zending van een afschrift van de arbeidsovereenkomst of de wijziging;

b. bij het beëindigen van een arbeidsovereenkomst door een schriftelijke
mededeeling van de beëindiging van die overeenkomst.

(2) De in het vorige lid bedoelde toezending en schriftelijke mede-
deeling geschieden bij aangeteekend schrijven aan de Afdeling Arbeid
van het Departement van Sociale Zaken, te verzenden:

a. voor zoover betreft de op den datum van inwerkingtreding van de
„Aanvullende Plantersregeling” reeds gesloten arbeidsovereenkomsten
of aangebrachte wijzigingen, binnen 14 dagen na den datum van die inwer-
kingtreding;

b. in de overige gevallen binnen 14 dagen na het tijdstip, waarop de
arbeidsovereenkomst is aangegaan, gewijzigd of beëindigd.

4. (1) De overeenkomst kan worden aangegaan voor bepaalde of
onbepaalde tijd, met dien verstande, dat de overeenkomst met arbei-
ders, die door de werkgevers buiten Indonesië zijn aangenomen of

aangeworven, geacht wordt voor den tijd van tenminste één jaar te zijn gesloten. Een arbeider wordt geacht buiten Indonesië te zijn aangeworven, indien aldaar met hem door of namens den werkgever onderhandelingen, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling zijn gevoerd, dan wel toezeggingen zijn verstrekt, welke tot het sluiten van een arbeidsovereenkomst in Indonesië hebben geleid.

Ten aanzien van de voor onbepaalden tijd met deze arbeiders aangegane overeenkomsten telt voor de berekening van bedoelden minimumduur van één jaar mede de te voren reeds in dienst van denzelfden werkgever doorgebrachte tijd, de eventueele proeftijd niet inbegrepen, voor zoover de nieuwe overeenkomst daarbij onmiddellijk aansluit.

(2) Bij regeringsverordening kan worden bepaald, dat de voorschriften in het vorige lid betreffende den minimumcontractduur van één jaar, ook zullen gelden voor in Indonesië aangenomen arbeiders van bepaalde groepen.

(3) (*Gew. S. 39-546.*) Indien een der partijen de voor bepaalden tijd gesloten overeenkomst bij het verstrijken van dien termijn wenschte te beëindigen, is deze verplicht deze overeenkomst op te zeggen met inachtneming van den opzeggingstermijn, bedoeld in art. 1603^a van het Ind. Burgerlijk Wetboek, met dien verstande, dat deze verplichting niet bestaat ten aanzien van overeenkomsten, gesloten voor den tijd van één jaar of korter.

(4) (*Gew. S. 39-546.*) De overeenkomst, met uitzondering van die, welke is aangegaan met arbeiders, die door de werkgevers buiten Indonesië zijn aangenomen of aangeworven, kan worden voorafgegaan door een overeenkomst voor een proeftijd. Op deze overeenkomst zijn de bepalingen van deze regeling, met uitzondering van het bepaalde bij de artt. 1, 3, 5, lid (1) sub *a*, *b* en *c*, 5, lid (2) tweeden zin, 7, 8, 15 en 16, niet toepasselijk.

(5) Ieder beding, strijdig met eenige bepalingen van dit art., is nietig.

5. (1) (*Gew. S. 39-546.*) In de overeenkomst moet worden bepaald:

- a.* de soort van den bedongen arbeid;
- b.* de tijd, waarvoor de overeenkomst wordt aangegaan;
- c.* het aan den arbeider verschuldigd geldloon per maand;
- d.* de aan den arbeider toe te kennen binnen en eventueel buiten Indonesië door te brengen verloven, zoomede het loon, dat hij gedurende die verloven zal genieten;
- e.* het aan den arbeider eventueel toekomend aandeel in de winst der onderneming of ondernemingen van den betrokken werkgever (tantième), en de wijze, waarop die winst wordt berekend;
- f.* de wijze, waarop eventueel in een pensioen of anderen vorm van ouderdomsvoorziening voor den arbeider wordt voorzien;
- g.* alle andere loonsbestanddeelen, waarop de arbeider krachtens de overeenkomst recht heeft;
- h.* de plaats in of buiten Indonesië, waarheen na het eindigen van de overeenkomst anders dan wegens door den arbeider gegeven dringende reden de arbeider en zijn gezin alsmede hun lijfgoederen op kosten van den werkgever zullen worden vervoerd.

(2) Voor zoover de overeenkomst ten aanzien van punt *b*, in het vorig lid bedoeld, geen bepaling inhoudt, wordt de arbeidsovereenkomst geacht voor onbepaalden tijd te zijn aangegaan. De in het vorige lid onder *a* en *c* bedoelde punten worden, voor zoover de overeenkomst ter zake geen regeling inhoudt, beheerscht door het plaatselijk gebruik en bij gebreke van zoodanig gebruik, naar billijkheid door den rechter geregeld.

6. (1) Een wijziging in ongunstigen zin der arbeidsvoorwaarden, bedoeld in art. 5, lid (1) onder *b*, *c*, *e* en *f*, waarmede de arbeider heeft ingestemd, kan eerst in werking treden na een termijn, welke in duur ten minste gelijk is aan den voor den werkgever op dat oogenblik geldenden opzeggingstermijn.

(2) Een wijziging in ongunstigen zin van de arbeidsvoorwaarde, be-

doeld in art. 5, lid (1) onder *d*, kan eerst in werking treden nadat aan deze arbeidsvoorwaarde nog éénmaal is voldaan.

(3) Ieder beding, strijdig met dit art., is nietig.

7. (1) De arbeider heeft met behoud van het volle loon, recht op minstens vier vrije dagen per maand, waarvan twee Zondagen, en op een verlof van ten minste 14 dagen, telkens nadat hij een jaar, de eventuele proeftijd inbegrepen, bij denzelfden werkgever in dienst is geweest, met dien verstande, dat in de cultures, die campagne-periode hebben, dit verlof in geen geval tijdens de campagne behoeft te worden verleend.

(2) Ten aanzien van de vrije dagen kan van het bepaalde in het vorige lid worden afgeweken in de gevallen en op de wijze als omschreven in het tweede en derde lid van art. 1602^v van het Ind. Burgerlijk Wetboek, met dien verstande, dat het aantal vrije dagen per jaar niet minder mag bedragen dan het aantal, dat krachtens het vorig lid van dit art. moet worden verleend.

(3) Het bepaalde in het vierde en vijfde lid van art. 1602^v van het Ind. Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing.

(4) De dagen, benodigd voor opkomst voor militairen dienst, mogen niet tot de vrije of verlofsdagen, bedoeld in lid (1), worden gerekend.

(5) Op de vrije dagen mag de arbeider zich vrijelijk buiten de onderneming begeven.

(6) Ieder beding, strijdig met eenige bepaling van dit art., is nietig.

8. (1) De beheerder is verplicht te zorgen:

a. dat het verlof en de vrije dagen, bedoeld in art. 7, op de voorgescreven wijze aan den arbeider worden verleend;

b. dat tijdens dat verlof en op die vrije dagen door den arbeider geen arbeid ten behoeve van de onderneming direct of indirect wordt verricht;

c. dat het door iederen arbeider genoten verlof en de genoten vrije dagen, bedoeld in art. 7, worden ingeschreven in een op de onderneming aanwezig register, ingericht overeenkomstig een door het Hoofd van de Afdeling Arbeid van het Dep. van Sociale Zaken vast te stellen model;

d. dat in dit register mede wordt ingeschreven uit welken hoofde een afwijking van art. 7, lid (1) plaats heeft;

e. dat het onder *c* bedoelde register aan de ambtenaren der arbeidsinspectie en de ambtenaren belast met het opsporen van overtredingen in het algemeen, op aanvraag onverwijld ter inzage wordt verstrekt;

f. dat binnen vijf dagen na den laatsten van elke maand de onder *c* en *d* bedoelde inschrijvingen door zijn handteekening worden gewaarmerkt.

(2) Voor de toepassing van dit art. wordt onder „arbeider” niet de beheerder begrepen.

9. (1) De arbeider, die door den werkgever buiten Indonesië is aangenomen of aangeworven in den zin, als omschreven in het eerste lid van art. 4, alsmede de arbeider, die een geldloon geniet van ten minste / 350 per maand, heeft telkens nadat hij zeven jaren, de eventuele proeftijd inbegrepen, bij denzelfden werkgever onafgebroken in Indonesië heeft gediend, recht op een in het buitenland door te brengen verlof van zes maanden, met behoud van het volle geldloon, tenzij een andere financieel niet ongunstiger regeling is getroffen.

(2) Dit verlof kan wegens bijzondere omstandigheden worden uitgesteld, met dien verstande, dat indien dit uitstel op verzoek van den werkgever geschiedt, het uitstel den tijd van twee jaar niet mag overschrijden, terwijl voor ieder uitstel van een half jaar het verlof met twee weken wordt verlengd.

(3) Wanneer de arbeider van zijn recht op verlof wenscht gebruik te maken, moet hij daarvan den werkgever ten minste één maand vóór den aanvang van het verlof kennis geven.

(4) Ieder beding, strijdig met eenige bepaling van dit art., is nietig.

10. (1) In geval van overplaatsing van een arbeider door een tegenwoordiger van verschillende werkgevers van eene onderneming naar een aan een anderen werkgever toebehoorende onderneming, be-

houdt de arbeider zijn recht op verlof als bedoeld in art. 9, lid (1) en wordt bij de berekening van zijn voor verlof vereischten diensttijd de gezamenlijke tijd, dien hij op die ondernemingen gewerkt heeft, in aanmerking gebracht.

(2) De uitkeering, bedoeld bij art. 1603s *bis* van het Ind. Burgerlijk Wetboek kan in haar geheel geëischt worden van den werkgever, bij wien de arbeider bij het eindigen van de laatste overeenkomst werkzaam was.

(3) In geval van eigendomsovergang van de onderneming kan de arbeider, die door den nieuwen eigenaar in diens dienst wordt overgenomen, bij de berekening van zijn voor verlof vereischten diensttijd in aanmerking brengen den reeds door hem bij den vorigen eigenaar doorgebrachten diensttijd, tenzij hij door den vorigen eigenaar ter gelegenheid van den eigendomsovergang reeds is schadeloosgesteld op de wijze als bepaald in art. 1603s *bis* van het Ind. Burgerlijk Wetboek.

11. Elk beding, direct of indirect ten doel hebbende, den arbeider te beletten een huwelijk aan te gaan, is nietig.

12. Bij de toepassing van art. 1602w van het Ind. Burgerlijk Wetboek wordt onder grove schuld van den arbeider mede verstaan diens handtastelijk optreden tegen op de onderneming werkzaam personeel.

13. (1) De werkgever is verplicht ingeval van ziekte of ongeval van den arbeider, tenzij deze op het oogenblik, waarop hij ziek wordt dan wel door het ongeval wordt getroffen met verlof buiten de onderneming vertoeft, zoolang de dienstbetrekking duurt doch uiterlijk tot een tijd van drie maanden, voor diens behoorlijke verpleging en geneeskundige behandeling zorg te dragen, voor zoover daarin niet uit anderen hoofde wettelijk is voorzien.

(2) Hij is gerechtigd de kosten op den arbeider te verhalen, doch voor zooveel betreft die der eerste twee maanden alleen dan, wanneer de ziekte of het ongeval door diens opzet, onzedelijkheid of grove schuld in den zin van art. 12 veroorzaakt of het gevolg is van een lichaamsgebrek, waaromtrent de arbeider bij het aangaan der overeenkomst den werkgever opzettelijk valsche inlichtingen heeft gegeven, dan wel wanneer de arbeider de voorschriften van den hem behandelenden geneesheer niet heeft opgevolgd.

(3) Gelijke verplichting als bedoeld in lid (1) bestaat voor den werkgever ingeval van ziekte van het gezin van den arbeider, dat op de onderneming verblijf houdt, met dien verstande, dat de daaruit voortvloeiende kosten voor ten hoogste de helft op den arbeider kunnen worden verhaald. Wanneer de helft van deze kosten in één kalenderjaar meer bedraagt dan driemaal het maandelijksch geldloon van den arbeider, kan de werkgever ook dit meerdere op den arbeider verhalen.

(4) Bij overlijden van den arbeider wordt aan diens gezin het door hem laatstelijk genoten geldloon per maand uitgekeerd over de loopende en de volgende maand.

(5) Onder verpleging en geneeskundige behandeling worden in dit art. niet verstaan medische bijstand en verpleging bij bevallingen en tandheelkundige behandeling.

(6) Elk beding, waardoor de in dit art. bedoelde verplichtingen van den werkgever zouden worden uitgesloten of beperkt, is nietig.

14. (Gew. S. 38—591 met terugw. tot 1 Juli 1938.) Ten aanzien van de overeenkomsten, in deze ordonnantie bedoeld, worden de partijen geacht schriftelijk domicilie te hebben gekozen, voor zoover betreft gewesten op Java en Madoera, ter griffie van het residentiegerecht van de hoofdplaats der afdeeling en, voor zoover betreft de gewesten Sumatra, Borneo en Groote Oost, ter griffie van het residentiegerecht ter hoofdplaats van de residentie, binnen welke de onderneming gelegen is en, bijaldien aldaar een raad van Justitie mocht zijn gevestigd, ter griffie van dien raad. De griffiers zijn verplicht de te hunnen kantore gedane betoekeningen aan te nemen alsmede daarvan ten spoedigste

aan de belanghebbenden of aan hun vertegenwoordigers, voor zoover dezen in Indonesië wonen of aldaar verblijven en hun woonplaats of verblijfplaats aan den griffier bekend is, kennis te geven, zonder dat dit laatste echter in rechten zal behoeven te blijken.

15. (1) Overtreding door den werkgever of den beheerder van het bepaalde bij art. 3, lid (1), (2) en (4) en bij art. 5, lid (1) sub *a*, *b* en *c* en overtreding door den beheerder van het bepaalde bij art. 8, lid (1), zoo mede waarmede door hem van een onjuiste opgave van de door den arbeider genoten vrije dagen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden. Bij tweede of volgende herhaling telkens binnen twee jaren nadat de laatste veroordeeling onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste drie maanden worden opgelegd.

(2) Een afzonderlijke straf wordt opgelegd voor elke overtreding ten opzichte van iederen arbeider, met of ten aanzien van wien een overtreding is gepleegd van een of meer der in art. 3 lid (1), (2) en (4) en art. 8, lid (1) genoemde bepalingen, behoudens inachtneming van art. 70, lid (2) van het Ind. Wetboek van Strafrecht.

(3) De bij lid (1) en (2) van dit art. strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

(4) Met de opsporing van in lid (1) en (2) van dit art. strafbaar gestelde feiten zijn, behalve de ambtenaren, belast met het opsporen van overtredingen in het algemeen, mede belast de ambtenaren der arbeidsinspectie.

16. (1) Ten aanzien van den werkgever, die rechtspersoon is, wordt de strafvervolg ingesteld en de straf uitgesproken tegen de bestuurders.

(2) (*Verbeterbl. 24 Juni '38.*) Is het bestuur van dien rechtspersoon opgedragen aan een anderen rechtspersoon dan is het bepaalde bij het vorige lid van toepassing op de bestuurders van den besturende rechtspersoon.

17. Deze bepalingen kunnen worden aangehaald onder den titel van „Aanvullende Plantersregeling”.

Overgangsbepalingen.

18. (1) Partijen, tusschen wie reeds gedurende drie maanden of langer vóór de inwerkingtreding van deze ordonnantie een dienstbetrekking heeft bestaan, mogen geen overeenkomst voor een proeftijd meer sluiten.

(2) De diensttijd, die door den arbeider vóór de inwerkingtreding van deze ordonnantie werd doorgebracht bij denzelfden werkgever of bij denzelfden vertegenwoordiger van verschillende werkgevers als bedoeld in lid (1) van art. 10, wordt bij de berekening van den voor verlof vereischten diensttijd mede gerekend.

(3) De arbeider, die krachtens de „Assistentenregeling” wél doch krachtens de „Aanvullende Plantersregeling” géén recht op buitenlandsch verlof heeft, behoudt nog voor éénmaal recht op buitenlandsch verlof na zes jaren dienst onder behoud van het volle geldloon dan wel een andere financieel niet ongunstiger regeling met dien verstande, dat de bepalingen van lid (2), (3) en (4) van art. 9 van deze ordonnantie op dit verlof toepasselijk zijn.

(4) De arbeider, die krachtens de „Assistentenregeling” recht op verlof na zes jaren dienst heeft en volgens de „Aanvullende Plantersregeling” na zeven jaren dienst, behoudt zijn recht op verlof na zes jaren nog voor éénmaal onder behoud van het volle geldloon dan wel een andere financieel niet ongunstiger regeling met dien verstande, dat de bepalingen van lid (2), (3) en (4) van art. 9 van deze ordonnantie op dit verlof toepasselijk zijn.

(5) Indien met een arbeider krachtens art. 2, lid (4) der „Assistentenregeling” een proeftijd van vijf maanden is overeengekomen, blijft deze in afwijking van het bepaalde in art. 1603l van het Ind. Burgerlijk Wetboek van kracht.